

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

בפני **כבוד השופט צבי דותן**
העותרות
1. קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת בדרך הלב
2. התנועה ליהדות מתקדמת

נגד

המשיבים
1. יואל גמליאל, ראש המועצה המקומית גדרה
2. המועצה המקומית גדרה

פסק דין

1
2 1. לפני עתירה בה מבוקש להורות למשיבים להעניק לעותרת 1 זכות שימוש ארוכת טווח בבית
3 ספר רימונים, ובתיכון רמון – לתפילות יום כיפור, או במבנה ציבור אחר התואם את צרכי
4 העותרת 1.

טענות העותרות

5
6 2. העותרת 1 (להלן: "העותרת") היא קהילת התנועה ליהדות מתקדמת ביישוב גדרה, ורשומה
7 כיום כעמותה. העותרת קמה ופועלת מאז שנת 2009, ומציעה לתושבי היישוב פעילויות
8 בתחומי הדת, חברה, חינוך ועוד. העותרת מונה כ-80 חברי קהילה פעילים, ומושכת אליה
9 עוד מאות מתפללים בימי החגים. בית הכנסת של העותרת מהווה אלטרנטיבה לא
10 אורתודוקסית יחידה ביישוב. פעילויות העותרת כוללות בין היתר תפילות בליל שבת מדי
11 שבועיים, תפילות בכל חגי ישראל, וכן פעילויות חברתיות רבות, כמפורט בעתירה.

12 מאז קמה העותרת (2009), ובמשך שש השנים מאז, מתפללים חברי העותרת במבואה של בית
13 ספר "רימונים" ביישוב, וזאת באישור ראש המועצה המקומית (להלן: "המשיב 1"),
14 ובתיאום מלא מול הנהלת בית הספר. מיקום זה, בית ספר רימונים, הוצע ע"י המשיב 1
15 בפגישה שנערכה עמו ועם נציגי העותרת בנובמבר 2009. אשר לתפילות יום כיפור, בהן
16 משתתפים מאות מתושבי היישוב, מבואת בית הספר רימונים צרה מלהכיל את כל
17 המשתתפים, ולכן, בחמש השנים האחרונות, מתקיימות התפילות ביום כיפור בתיכון רמון
18 ביישוב, גם זאת באישור ותיאום עם המשיב 1.

19 3. הפתרון של בית ספר רימונים הוא אילוץ, שכן, מבואת בית הספר איננה מקום ראוי לתפילות.
20 משום כך, ניהלו נציגי העותרת לאורך השנים מגעים עם המשיב 1, על מנת למצוא מקום קבע
21 ראוי לעותרת. ביום 17.7.11 נפגשו נציגי העותרת עם המשיב 1, ועמדתו היתה כי בשל
22 התנגדות גורמים דתיים וחרדיים בקואליציה לקיומה של קהילה רפורמית, הוא אינו יכול
23 לסייע, מלבד מתן זכות שימוש בבית ספר רימונים. בסיכומה של פגישה זו קבע המשיב 1 כי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

- 1 בית ספר רימונים הוא החלופה היחידה כרגע על הפרק והעותרת תוכל להמשיך ולהשתמש
2 בה.
- 3 4. פגישות נוספות התקיימו בשנת 2012 ובשנת 2014, ובכל הפגישות אושררה עם המשיב 1
4 המשך זכות השימוש בבית ספר רימונים.
- 5 5. ביום 26.10.14 התקיימה פגישה נוספת בין נציגי העותרת למשיב 1. בפגישה זו הוצג בפני
6 המשיב 1 כי העותרת נרשמה לאחרונה כעמותה, והמשיב 1 התבקש לפעול להקצאת מבנה
7 קבוע לעותרת. בפגישה זו הבהיר המשיב 1 כי אין בכוונתו להקצות קרקע לעותרת לצורך
8 הקמת בית כנסת קבוע. יחד עם זאת, המשיב 1 הדגיש בצורה ברורה שזכות השימוש במבנה
9 בית הספר רימונים תישאר בידי העותרת. העותרת המשיכה, אפוא, באין פתרון אחר, לפעול
10 בבית ספר רימונים.
- 11 6. ביום 7.6.15 נפגשה חברת העותרת, הגב' גלית בדולח, עם מנהלת בית ספר רימונים, על מנת
12 לתאם את קיום התפילות במהלך חופשת הקיץ. בפגישה זו הודיעה המנהלת לגלית, כי
13 מזכירתו של המשיב 1 הורתה למנהלת בית הספר להפסיק לאפשר לעותרת לעשות שימוש
14 במקום.
- 15 7. ביום 8.6.15 שוחח מנכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת, הרב גלעד קריב, טלפונית, עם המשיב
16 1, והמשיב 1 אמר שהסיבה להפסקת זכות השימוש בבית הספר היא, כי העותרת מקיימת
17 פעילות משותפת עם הגרעין הקהילתי בגדרה, השייך לעמותת "חברים בטבע"¹, וכי פעילות
18 זו היא פעילות בעלת אופי פוליטי, ועל כן, ובהוראת היועץ המשפטי למועצה, סולקה העותרת
19 מבית הספר.
- 20 העותרת טוענת כי הסתייגותו של המשיב 1 משיתוף הפעולה עם הגרעין הקהילתי של עמותת
21 "חברים בטבע" נובעת מהעובדה שחברת הגרעין, גב' יובי תשומה, היא חברת אופוזיציה
22 במועצה המקומית גדרה.
- 23 8. בעקבות שיחת הטלפון הנ"ל שיגר הרב קריב מכתב אל המשיב 1 (11.6.15), ובו הבהיר כי
24 העותרת איננה מקיימת כל פעילות פוליטית, ולפעולותיה כולן אין כל מטרה פוליטית וביקש
25 כי יתאפשר לעותרת להמשיך את פעילותה בערבי שבת בבית הספר רימונים, בהתאם לזכות
26 השימוש שניתנה לה במקום ע"י המועצה בחמש השנים האחרונות.
- 27 בהמשך נעשו פניות נוספות מצד העותרת ומצד ב"כ העותרת אל המשיב 1 ואל היועץ המשפטי
28 למועצה (נספחים ו', ז', ח' לעתירה).

¹ זוהי עמותה, שמרכזה בגדרה, ומפעילה במקומות רבים בארץ גרעינים קהילתיים, שחבריהם הם יוצאי אתיופיה, וגם ישראלים ותיקים, הפועלים יחד להעצמה קהילתית בקרב יוצאי אתיופיה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

9. ביום 23.7.15 התקבל מכתב מאת היועץ המשפטי למועצה, עו"ד מאיר בן דוד, ובו נאמר כך:
- 1 "1. מאשר קבלת מכתבכם .....
- 2
- 3 2. לידיעתך, מרבית בתי הספר בגדרה עברו לניהול עצמי.
- 4 3. כידוע לך, חל איסור מוחלט על קיום פעילות פוליטית, במסגרת מוסדות ציבור.
- 5 4. ככל שהנכם מעוניינים בקיום פעילות תרבותית/דתית, הרי שהנכם מוזמנים לפנות
- 6 ולפעול על פי חוק, להקצאת שימוש במוסדות המועצה, זאת על פי נוהל הקצאות".
- 7 10. בעניין הניהול העצמי טוענת העותרת, כי מפגישה שקיימו נציגיה עם מנהלת בית הספר
- 8 בדצמבר 2014 התברר שבית הספר עבר לניהול עצמי כבר לפני שנה, אולם אין לכך כל השלכה
- 9 לעניין זכות השימוש של העותרת במקום.
- 10 בעניין הטענה לפעילות פוליטית, טוענת העותרת כי היא קהילה דתית רפורמית, היא אינה
- 11 מקיימת פעילות פוליטית, אלא רק פעילות דתית, תרבותית וקהילתית, וכי האיסור לקיים
- 12 פעילות פוליטית מתחייב הן ממטרות העמותה, והן מתקנון התנועה ליהדות מתקדמת.
- 13 וביחס להצעה כי העותרת תפנה למועצה ותבקש הקצאת מבנה, טוענת העותרת כי בפגישה
- 14 עם המשיב 1 באוקטובר 2014, הוא הבהיר כי אין כל אפשרות לאתר מקום חלופי לעותרת,
- 15 ועל כן, עליה להמשיך ולהתפלל במבואת בית ספר רימונים.
- 16 כמו כן, פעלה העותרת לבירור קיומם של מבני ציבור פנויים היכולים לשמש אותה, ונענתה
- 17 כי אין מבנים פנויים בשטחי המועצה (נספחים י"א, י"ג לעתירה). בנסיבות אלה טוענת
- 18 העותרת כי ההחלטה לסלקה מפעילותה בבית הספר רימונים, תוך הפנייתה לאתר מקום
- 19 חלופי, היא לא רק בלתי סבירה – שכן לעותרת ולחבריה אין מקום תפילה – אלא גם בלתי
- 20 הוגנת בעליל.
- 21 עוד לעניין הטענה כי היה על העותרת לפנות בבקשה לפי נוהל הקצאת קרקעות, טוענת
- 22 העותרת כי נוהל זה חל מקום שמבקשים מהמועצה מבנה קבע, והדבר אינו נוגע לבקשתה
- 23 הנוכחית של העותרת, לקבל זכות שימוש לא בלעדית, לכשעתיים בלבד, בלילות שבת. ועוד
- 24 לעניין נוהל ההקצאות, נטען, כי המועצה העניקה גם העניקה מבנים ותקציבים לעמותות
- 25 אחרות, אורתודוכסיות, שלא לפי נוהל הקצאת קרקעות (ראה סעיף 2 של נספח י"ג לעתירה).
- 26 11. העותרת מונה שורות של עילות המשפט המינהלי המצדיקות, לטענתה, לבטל את ההחלטה.
- 27 כדי שלא להאריך, אמנה כאן רק חלק מהן (מבלי לגרוע מחשיבותן של האחרות) והן –
- 28 פגיעה בכללי הצדק הטבעי, באשר לא ניתנה לעותרת הזכות להשמיע את דברה, טרם קבלת
- 29 ההחלטה;

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

1 הפרת הבטחה מינהלית, קרי הבטחתו של המשיב 1 בפגישה באוקטובר 2014 כי העותרת
2 תוכל להמשיך ולהתפלל בבית ספר רימונים ;
3 פגיעה בעיקרון השוויון, שכן, העותרת מביאה נתונים המלמדים לטענתה על פער מוחלט
4 בהקצאת משאבי ציבור לעותרת, בהשוואה לבתי הכנסת האורתודוכסיים ביישוב. לטענת
5 העותרת, מדובר באפליה קשה ביחסה של המועצה המקומית לעותרת, הנובעת כל כולה, מכך
6 שענייננו בקהילה רפורמית ;
7 שיקולים זרים - העובדה שהעותרת משתייכת לזרם הרפורמי ביהדות היא שיקול זר, שאין
8 המועצה המקומית רשאי לשקול. אשר לשיתוף הפעולה של העותרת עם הגרעין הקהילתי
9 "חברים בטבע" - העובדה כי חברת הגרעין הקהילתי היא חברת אופוזיציה במועצה, אינה
10 "צובעת" את הפעילות המשותפת בגוון פוליטי. הפעילות המשותפת עם הגרעין הקהילתי לא
11 היתה פוליטית אלא קהילתית, היתה זו פעילות לציון חגים ומאורעות חשובים ליוצאי
12 אתיופיה. גם אם המשיב 1 אינו רואה בעין יפה את פעילות הגרעין הקהילתי של "חברים
13 בטבע", הרי דעותיו האישיות אינן יכולות להכתיב את פעילות המועצה, בחלקה משאבי
14 ציבור, ושקילת דעה אישית זו היא בבחינת שיקול זר.
15 העותרת מסכמת כי המשיבים הורו לקהילה הרפורמית היחידה בגדרה להפסיק לעשות
16 שימוש במבנה בית ספר רימונים, מבנה ששימש את העותרת בשש השנים האחרונות,
17 והעותרת נותרה מול שוקת שבורה, ואין לה מקום לקיים את תפילות הימים הנוראים.
18 עמותות רבות אחרות זכו לקבל מבנה ומימון בסכומי עתק מהמועצה, לבניית בתי כנסת, בעוד
19 העותרת זוכה להתעלמות מופגנת, משום שאינה שייכת לזרם הדתי "הנכון" בעיניו של המשיב
20 .1

21

22 טענות המשיבים

23 12. המשיבים מאשרים, בתשובתם לעתירה, כי בנובמבר 2009 אכן נתקיימה פגישה בין נציגי
24 העותרת לבין המשיב 1, אולם לגירסתם בפגישה זו המשיב 1 התחייב רק לבדוק את הנושא.
25 הוא בשום שלב לא נתן כל הבטחה ביחס לשימוש במבנה כזה או אחר, ולא התחייב לדבר.
26 כפתרון זמני, ניתנה לעותרת האפשרות לעשות שימוש במסדרון בית ספר רימונים, שבנייתו
27 הסתיימה באותה עת. המשיב 1 ציין, שככל שהעותרת תתאגד ותהפוך לעמותה, היא תוכל
28 לפעול בדרך המקובלת, היינו, לפעול במסלול הנדרש להקצאת קרקע בעבורה. בינתיים
29 התאפשר לעמותה להמשיך ולעשות שימוש בבית ספר רימונים.

30 13. ביום 31.5.15 כתב חבר המועצה שלום אזרד מכתב אל ראש המועצה (המשיב 1), על כך

31 שהעותרת פנתה אל תחנת הרדיו של גל"צ בטענה כי המועצה והעומד בראשה ביטלו אירוע

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

- 1 של יוצאי אתיופיה. העותרת גם האשימה את המועצה בכך, שאינה מסייעת לעולים
2 מאתיופיה. מר אזרד מציין במכתבו כי "זו לא הפעם הראשונה שחברה הקהילה הרפורמית
3 לסייעת הגדרתים יחד עם חברת המועצה יובי תשומה ונבחריהם, דבר שהוא נגד החוק,
4 שעמותה שקמה לה למטרות שונות מבצעת שימוש פוליטי בשם העמותה". מר אזרד מבקש
5 במכתבו "לבדוק פעם נוספת את חוקיות המהלך לאפשר לעמותה להשתמש במבני המועצה,
6 בו בזמן שרוב מטרותיה נועדו לצרכים פוליטיים".
- 7 המשיבים טוענים כי האירוע הנ"ל מצטרף לאירועים קודמים, שבהם הפכה העותרת לכלי
8 בידי עמותת "חברים בטבע", המונהגת בידי חברת המועצה, יובי תשומה.
- 9 אותה פעילות משותפת של העותרת עם "חברים בטבע" קיבלה נופך פוליטי, גם משעה
10 שפעילות זו מהווה כלי לשיבוש פעילותה הציבורית של המועצה. כך, למשל, המועצה פרסמה
11 כי בכוונתה לקיים אירוע ממלכתי לרגל "חג הסיגד" של יהודי אתיופיה, והנה, העותרת
12 ועמותת "חברים בטבע" פעלו במקביל כדי להוציא לפועל אירוע זהה **יום קודם**, ולשם כך
13 שכרו את אותו אולם במתנ"ס שפירא, שבו קבעה המועצה את האירוע מטעמה. מקרה דומה
14 היה ביום ירושלים, בחודש מאי 2015, שבו שוב נרתמו העותרת יחד עם הגרעין הקהילתי
15 ועמותת "חברים בטבע" שבהנהגת יובי תשומה, לפעילות **מקבילה** וזהה המשבשת את
16 האירוע הממלכתי שתכננה המועצה. בשני המקרים, לא אפשרה המועצה לעותרת ול"חברים
17 בטבע" לקיים את הפעילות שתוכננה על ידם במבנה הציבורי שנשכר לצורך כך.
- 18 לטענת המשיבים, שיתוף הפעולה בין העותרת לבין הגרעין הקהילתי של "חברים בטבע" הוא
19 הדוק ובעל אופי פוליטי מובהק. עמדת המועצה ביחס לפעילות העותרת נולדה רק לאחר
20 שהתחוויר לה בשנה האחרונה כי הפעילות החברתית המשותפת לעותרת ולגרעין הקהילתי
21 נועדה בעיקר כדי לסכל את פעילות המועצה.
- 22 המועצה לא מוכנה לאפשר פעילות פוליטית מתוך מבנה בית ספר. בית ספר הוא מבנה ציבור
23 ממלכתי, והוא אמור להיות חף מאינטריגות פוליטיות. השימוש בבתי ספר ביישוב מוגבל רק
24 לפעילות חינוכית הקשורה באופן כזה או אחר בבית הספר או בתלמידיו. אין לכך, לטענת
25 המשיבים, כל קשר לאפליה על רקע השתייכות דתית.
- 26 לטענת המשיבים, לא נכונה הטענה כי קיימת הפליה בין עמותות אורתודוקסיות, הזוכות
27 למימון, לבין העותרת, והמשיבים מפנים בענין זה (בפיסקה 96 לתשובתם לעתירה) אל
28 מכתביה של הגב' מרב לרר, נספחים 6 לתשובתם לעתירה.
- 29 המשיבים טוענים כי החלטת המועצה לא לאפשר שימוש בבתי ספר לפעילות, שאינה מיועדת
30 לילדים ונוער, היא סבירה ומתבקשת, בייחוד מקום שיש מחלוקת ביחס לפעילות המתבצעת,
31 או לזהות הפוליטית של הגוף העושה שימוש. לטענתם, אף אם העותרת אינה עוסקת בפעילות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

- 1 פוליטית, כטענתה, הרי העובדה שחברו אליה גופים פוליטיים ועושים בה או בשמה שימוש
2 פוליטי לצורך ניגוח המועצה – בעייתי באותה מידה.
- 3 אין בעמדת המועצה כל שיקול דתי או השתייכות דתית. סבירה וראויה היא החלטת המועצה
4 כי פעילות דתית, שהיא שנויה במחלוקת, ומזוהה עם פעילות פוליטית או גורמים פוליטיים,
5 לא תתבצע ממבנה בית ספר עירוני.
- 6 18. מלבד כל אלה, טוענים המשיבים גם, כי העותרת לא הגישה בקשה להקצאת קרקע לפי נוהל
7 משרד הפנים, והמשיבה לא דנה ולא החליטה, בבקשה כאמור, ועל כן אין בשלב זה כל החלטה
8 מנהלית, שאותה ניתן לתקוף. רק ועדת ההקצאות של המועצה היא היחידה המוסמכת לקבל
9 החלטה על מתן היתר שימוש במבנה ציבורי, אך העותרת לא פנתה אליה.
- 10 19. הועלתה גם הטענה, כי אין לעותרת שום זכות במבנה בית ספר רימונים, וכי היא לא הצביעה
11 על מקור חוקי, המקנה לה את הזכות לקבל מהמועצה מבנה ציבור לשימושה, ללא תשלום.
12 לטענת המשיבים, הסעד לתת זכות שימוש ארוכת טווח בבית הספר רימונים הוא סעד אזרחי
13 רגיל מסוג שימוש במקרקעין, אשר נתון לסמכותו של בית משפט השלום.
- 14 20. בעניין טענת המועצה כי מדיניותה היא שלא לאפשר שימוש פרטי קבוע במבני ציבור ולא
15 לאפשר בבתי ספר פעילות דתית אלא רק פעילות חינוכית הקשורה באופן כזה או אחר עם
16 בית הספר, טוענת העותרת כי אם אכן קיימת מדיניות כאמור, הרי שהיא לא מיושמת ונאכפת
17 בפועל, שהרי במקרים אחרים כן מאפשרת המועצה שימושים מסוג זה בבתי ספר.
- 18 ב"כ המשיבים משיב, שהמדיניות מיושמת בפועל, ועובדה היא, שהיה מנין תפילה
19 אורתודוכסי, שעשה עד לאחרונה שימוש בבית ספר פינס, ולאחרונה הוצא מבית הספר.
20 על כך משיבה ב"כ העותרים כי הדבר אין מדויק. המנין אמנם פונה מבית ספר פינס, אך
21 משלא נמצא לו פתרון חלופי, הוא חזר לבית הספר, וקיים שם תפילות, גם בליל שבת האחרון
22 שקדם לדיון (4.9.15). מכאן, טוענת ב"כ העותרים, שהמדיניות המיושמת בפועל היא, שכל
23 עוד אין לאותו מנין פתרון אחר ² לא מפנים אותם.
- 24 21. ב"כ המשיב טען גם, כי מדובר בסופו של דבר במבנה ציבור של המועצה, שלא משמש כבית
25 כנסת, וההחלטה אם בכלל ולמי להשכיר אותו, נתונה לשיקול דעת המועצה ואין להתערב
26 בשיקול דעת זה.

27

28

² ולעותרת אין כיום פתרון אחר.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

דיון והכרעה

- 1
22. טוענים המשיבים כי העותרת כלל לא הצביעה על מקור חוקי אשר מקנה לה זכות במבנה בית ספר רימונים או מקנה לה זכות לקבל מבנה ציבור לשימושה ללא תשלום. מדובר במבנה ציבור של המועצה, והחלטה אם בכלל ולמי להתיר שימוש בו נתונה לשיקול דעתה של המועצה, ואל לבית המשפט להתערב בכך.

הבטחה מינהלית

- 6
23. נראה כי במקרה שלפניי ניתן לתת שתי תשובות לשאלת מקור זכותה של העותרת, ולטענה כי עניין זה מסור לשיקול דעתה של המועצה. התשובה האחת היא, כי זכותה של העותרת נובעת מן ההבטחה המינהלית שניתנה לגירסתה על ידי המשיב 1 באותה פגישה מיום 26.10.14 שבה הדגיש המשיב 1 בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, שזכות השימוש במבנה בבית ספר רימונים תישאר בידי העותרת.
24. אינני מקבל את טענת המשיבים כי לא יכולה להיות הבטחה מינהלית, בהעדר מסמך בכתב. אמת, נכון הדבר, "בפני הטוען להבטחה מינהלית ברורה ומפורשת על סמך דברים שבעל פה, עומדת משוכה ראייתית נכבדה" (ע"א 2181/11 מ"י מינהל מקרקעי ישראל נ' בני דרום מושב שיתופי, בפיסקה 24), אך במקרה שלפניי נראה כי העותרת עברה את המשוכה הראייתית הזאת: היא העלתה טענה עובדתית זו בצורה ברורה, ובהדגשה, בעתירתה, ואילו המשיבים בתשובתם לעתירה לא הכחישו את הטענה³.
- 18 בשים לב לכך שטענת ההבטחה המינהלית נסמכת אך ורק על הפגישה מיום 26.10.14 (ר' סעי' 101 לעתירה), הייתי מצפה כי המשיב 1 יתייחס בצורה מפורשת וחד משמעית לפגישה זו, ויאמר, בצירוף תצהיר בחתימתו, מה נאמר או לא נאמר על ידו, באותה פגישה.
- 21 דבר מכל אלה לא ניתן למצוא בכתב התשובה מטעם המשיבים (גם לא תצהיר של המשיב 1), וכנראה לא בכדי. יוער גם כי התצהיר שניתן מטעם המשיבים הוא תצהירו של מנכ"ל המועצה המקומית, מר מדהלה, אשר מצהיר כי העובדות הידועות לו מידיעה אישית הן רק אלה המתייחסות לתקופה שבה כיהן כמנכ"ל, משמע - רק ממאי 2015 ואילך (ר' סעי' 12.3 לתשובה לעתירה) ומכאן שאין לו ולא יכולה להיות לו (לפי דבריו הוא) כל ידיעה אישית ביחס לדברים שנאמרו בפגישה הנ"ל, מאוקטובר 2014. ובאשר ליתר סעיפי התגובה, מצהיר מר מדהלה כי

³ התייחסות המשיבים בסעי' 2 – 4 לתשובתם היא לפגישה שנתקיימה בנובמבר 2009, ולפניה אל המועצה בשנת 2012, ולאחר מכן הם "קופצים" (סעי' 8) לחודש מאי 2015. הם "מדלגים" ואינם מתייחסים כלל לפגישה המהותית והחשובה, זו הפגישה מ-26.10.14, שבה נטען כי ניתנה הבטחה מינהלית ע"י המשיב 1 (ראה סעי' 32 וסעי' 101 לעתירה) (ובסעי' 4 לתשובתם, התייחסות היא לפגישה מיולי 2011 – ראה סעי' 26 לעתירה).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

- 1 אלה ידועים לו מייעוץ משפטי שקיבל, ולא ברור לי מה עניין הצהרה **על עובדות** לייעוץ
2 משפטי.
- 3 25. כידוע, "על מנת שהבטחתה של רשות תטיל עליה חובה משפטית לקיים את האמור בה, נדרש
4 כי יתמלאו מספר תנאים: על נותן ההבטחה להיות בעל סמכות לתיתה; היתה לו כוונה
5 להקנות לה תוקף משפטי; הוא בעל יכולת למלא אחריה; ואין צידוק חוקי לשנותה או
6 לבטלה" (בג"ץ 2470/11 יש"ע הירוקה נ' ראש הממשלה, בפיסקה 15. בג"ץ 1901/12 מועצת
7 כפר יונה נ' משרד התחבורה בפיסקה 7. בג"ץ 177/10 אדם טבע ודין נ' שר התחבורה בפיסקה
8 20).
- 9 במקרה זה נראה כי כל התנאים הללו מתמלאים:
- 10 אין ספק כי ראש המועצה המקומית הוא בעל סמכות לתת הבטחה כזאת.
- 11 ההבטחה ניתנה לנציגי העותרת אשר נפגשו עם המשיב 1, ראש המועצה, במטרה שיפעל
12 להקצאת מבנה קבוע לעותרת. המשיב 1 הבהיר כי אין בכוונתו להקצות לעותרת מבנה קבוע,
13 אך יחד עם זאת הדגיש בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים כי זכות השימוש במבנה בית
14 הספר תישאר בידי העותרת. נסיבות העניין מלמדות, כי אין המדובר ב"הצהרת כוונות" או
15 "הצהרת מדיניות" בעלמא, המכוונת כלפי ציבור רחב ובלתי מסוים, אלא בדברים הנוגעים
16 לעניינה הקונקרטי של קבוצה קטנה ומוגדרת, קרי, חברי הקהילה העותרת, ומדובר אפוא
17 בהבטחה שהיתה כוונה להקנות לה תוקף משפטי (על הבחנה זו ראה י' דותן, "**הבטחה**
18 **מינהלית לציבור**", משפט וממשל, כרך ה' (תש"ס) 465, בייחוד בעמ' 488).
- 19 גם התנאי השלישי מתקיים – המשיב 1 הוא בעל יכולת למלא הבטחתו.
- 20 בעניין התנאי האחרון – העדר צידוק חוקי לשינוי או ביטול ההבטחה, נקבע בפיסקה "כי
21 הנטל להוכיח את קיום הסייג הזה רובץ על הרשות השלטונית, המבקשת להסתלק
22 מהבטחתה" (בג"ץ 4383/91 שפקמן נ' עיריית הרצליה פ"ד מו (1) 447, בעמ' 455). ו"לשאלה
23 מה מוטל על הרשות להוכיח על מנת שייקבע קיומו של צידוק חוקי לשינויה או ביטולה של
24 הבטחה שלטונית שניתנה על ידיה", התשובה שניתנה היא "שבבואה לטעון לקיום צידוק
25 חוקי לשנות או לבטל את הבטחתה השלטונית, או בבואה להצדיק את הסתלקותה ממעשה
26 מינהלי מוגמר, נדרשת הרשות, לפחות בדרך כלל, **להצביע על שינוי בנסיבות אשר התרחש**
27 **לאחר מתן ההבטחה** או עשיית המעשה, ולשכנע את בית המשפט, שקיום הבטחתה או
28 השארת המעשה בעינו, על רקע הנסיבות החדשות, שוב איננו מוצדק ואיננו מתיישב עם מילוי
29 חובותיה כלפי הציבור" (בג"ץ שפקמן, שם). במקרה דנן, אכן טוענת המועצה כי חל שינוי
30 בנסיבות, והוא, שבשנה האחרונה התחוור לה כי העותרת עוסקת בפעילות פוליטית, ובפעילות
31 שמטרתה לסכל ולשבש את פעילותה הציבורית של המועצה (ראה סע' 8 – 11 לכתב התשובה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

1 לעתירה). אולם, כפי שנראה להלן, הטענות הללו אינן מבוססות עובדתית ואינן עומדות בפני
 2 הביקורת. לא ניתן, לכן, לומר כי המשיבים הרימו את הנטל, המוטל עליהם, להצביע על שינוי
 3 נסיבות אשר מהווה צידוק חוקי לשינוי או ביטול ההבטחה המינהלית שניתנה.
 4 מכל האמור לעיל עולה, כי נתקיימו כל התנאים, כפי שנקבעו בפסיקה חוזרת ונשנית, להיותה
 5 של ההבטחה הנדונה כאן, הבטחה מינהלית מחייבת משפטית.

הפליה

7 התשובה השניה לשאלת מקור זכותה של העותרת, ולטענה, הקשורה בכך, שזהו עניין המסור .26
 8 לשיקול דעתה של המועצה, ניתנה בבג"ץ 262/62 פרץ נ' המועצה המקומית כפר שמריהו פ"ד
 9 ט"ז 2101, שם טענה המועצה המקומית כי אין בידי המבקשים זכות קנויה להשתמש בנכס
 10 הציבור למטרתם הם. על טענה זו השיב כב' השופט זוסמן (בעמ' 2114 – 2115) כך:

11 "אמת נכון הדבר, מה שימוש תעשה רשות ציבורית בנכסיה, באיזו מידה תרשה
 12 לאזרח את השימוש בהם ובאיזה מידה תסרב, זוהי שאלה אשר אותה רשות גופה,
 13 על-ידי נציגיה הנבחרים, מוסמכת להכריע בה, והעובדה כי מצויים בין המבקשים
 14 תושבי המקום, עובדה זו היא בלבד אינה מקנה להם כלפי המועצה זכות שתתיר
 15 להם להשתמש בנכסיה כאוות נפשם .....
 16 ואולם עם זאת לא הרי דין רשות ציבורית כדין אזרח פרטי. אזרח פרטי שולט בכיפה
 17 שלו והוא בן-חורין לקבוע, עם מי יתקשר בחוזה פלוני ועם מי ימאן. לא כן רשות
 18 ציבורית .....

19 .....

20 בעוד שאזרח פרטי רשאי "להפלות" בין פלוני לבין אלמוני ולבור לו את אלה שאיתם
 21 יעסוק, אפילו יהיו נימוקיו ומניעיו בלתי-סבירים, אסורה הפליה מטעם רשות
 22 ציבורית. הטעם הוא, כי בהשתמשה בנכסיה או בעשותה את פעולותיה נטלה
 23 הרשות על עצמה תפקיד של נאמן כלפי הציבור, ובתור שכזה חייבת הרשות
 24 להתייחס יחס שווה אל שווים, ומשהפרה עקרון יסוד זה והפלתה אזרח שלא כדין,
 25 הרי זוהי עילה להתערבותו של בית-משפט זה .....

26 מכאן מתקבלת המסקנה, כי הפליה, היינו הפליה פסולה או יחס לא-שווה כלפי
 27 שווים, משמשים לכאורה עילה לפסול את מעשה הרשות".

28

29 בענין טענת ההפליה מצביעה העותרת על כך, שכל המשאבים שהמועצה המקומית הקצתה .27
 30 עד כה לצרכי דת, הופנו לבתי כנסת אורתודוכסיים: שתי עמותות המפעילות בתי כנסת
 31 אורתודוכסיים קיבלו זכות שימוש במבני ציבור, לשם הפעלת בית כנסת (ר' נספח י"א
 32 לעתירה). המועצה השקיעה מתקציבה סך של כ-800,000 ₪ בבניית בית כנסת אורתודוכסי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

- 1 "אור חיים הקדוש" וסך של 1,470,000 ₪ בבניית שני בתי כנסת אורתודוקסיים "בן איש חי"
2 (נספח י"א לעתירה). הנה כי כן, בעוד שלקהילות אורתודוקסיות הועמדו מבני קבע וסכומי
3 כסף נכבדים, הרי העותרת, שהיא הקהילה הלא אורתודוקסית היחידה ביישוב, לא זכתה
4 להקצאת מבנה משלה. ולא זו בלבד, אלא שבאותה פגישה מאוקטובר 2014, אף נאמר לה ע"י
5 המשיב 1 כי אין בכוונתו להקצות קרקע לקהילה לצורך הקמת בית כנסת קבוע, לא בעתיד
6 הקרוב, ולא בעתיד הרחוק (סעי' 32 לעתירה), עמדה הנובעת ככל הנראה מהתנגדותם של
7 גורמים חרדיים ודתיים מהקואליציה לקיומה של קהילה רפורמית (סעי' 24 לעתירה).⁴
8
9 עוד לענין טענת ההפליה, מצביעה העותרת על ענין נוסף – וענין זה נוגע ישירות לענייננו –
10 והוא, שישנן קהילות אורתודוקסיות, כדוגמת קהילת יש"י, הפועלת בשבתות **במבנה בית**
11 **הספר פינס** שברחוב פוקס, וכן ישנם בתי כנסת אחרים, הפועלים בתוך גני ילדים (סעי' 115
12 לעתירה). על כך משיבה המועצה (סעי' 38 לכתב התשובה) כי קהילת יש"י האורתודוקסית
13 הוצאה לאחרונה ממבנה בית הספר פינס, שבו פעלה מספר שנים. אולם, בדיון התברר, בניגוד
14 לטענת המועצה, שבשבת האחרונה (האחרונה לפני הדיון בפניי) כן נתקיימה תפילה ע"י
15 קהילה זו, האורתודוקסית, בבית הספר פינס. ייתכן שהמועצה פינתה או התכוונה לפנות
16 קהילה זו מבית הספר, אך בפועל המועצה מאפשרת לה להמשיך לקיים תפילות בבית הספר,
17 כל עוד אין לקהילה פתרון אחר. יחס שונה ומפלה מקבלת העותרת, שהמועצה עומדת על
18 סילוקה ממבנה בית הספר רימונים, חרף העובדה שאין לעותרת בינתיים פתרון אחר.
19
20 בבג"ץ 637/89 **חוקה למדינת ישראל נ' שר האוצר פ"ד** מו (1) 191 נקבע כי בסיטואציה כמו
21 במקרה דנן, זכאי המופלה לכך, שיוענקו לו אותן טובות הנאה או אותן זכויות המוענקות
22 לאחרים, שאינם שונים ממנו. כבי' השופט ברק ערך אבחנה בין שלושה מצבים עקרוניים,
23 שבהם פלוני טוען להפליה. המצב השלישי (הוא המתאים לענייננו) הוא, שלפלוני ולאחרים
24 שכמותו אין אינטרס המוגן באופן אובייקטיבי בדיון. עם זאת, הדין הסמיך את הרשות
25 השלטונית, עפ"י שיקול דעתה, להעניק אינטרס זה לפלוני ולאחרים. הרשות השלטונית עושה
26 שימוש בשיקול דעתה, מעניקה את האינטרס לאחרים, אך בדרך מפלה שוללת זאת מפלוני
27 (שם, בעמ' 202) במצב דברים זה "ההחלטה המפלה דינה להתבטל, ותחתיה חייבת לבוא
28 החלטה המשווה את פלוני ואת האחרים. טול רשות שלטונית המחליטה להעניק סובסידיות
29 לגופים שונים. אם הרשות השלטונית היתה מחליטה שלא להעניק סובסידיה לאיש, היתה
30 פועלת במסגרת סמכותה. משהחליטה להעניק סובסידיה לאחרים ולמנוע את הסובסידיה

⁴ אזכיר, שוב, כי אין מי מטעם המשיבים, הסותר טענות עובדתיות אלה של העותרת. שכן המצהיר מטעם המשיבים מר מדהלה אינו יודע מידיעתו האישית עובדות שקדמו לחודש מאי 2015; העובדות הללו ידועות לו מייעוץ משפטי שקיבל (??) ובכל מקרה, אין בכתב התשובה כל התייחסות או הכחשה לגירסת העותרת באשר למה שנאמר ע"י המשיב 1 בפגישה מאוקטובר 2014.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

1 מפלוני, השווה בתכונותיו לאותם אחרים, הריהי יוצרת בכך הפליה כנגד פלוני, וזכותו לקבל
2 סובסידיה ככל האחרים. אם הרשות השלטונית מסרבת לפעול מתוך שוויון, ולהעניק
3 סובסידיה גם לפלוני, **יבוא בית-המשפט ויחייב את הרשות השלטונית לעשות כן**. אכן, חוסר
4 השוויון הביא לשיקול פסול, ודינו של זה להטיל פגם בהחלטת הרשות השלטונית. **בית-**
5 **משפט זה יצווה על הרשות השלטונית להפעיל את שיקול דעתה מחדש ולהעניק לפלוני את**
6 **טובת ההנאה המוענקת לאחרים שכמותו**". (שם, בעמ' 205).

7
8 טענת המועצה כי היא נוהגת יחס שווה כלפי כולם, והא ראייה, שכשם שהוציאה את העותרת
9 מבית הספר רימונים, כך גם הוציאה את קהילת יש"י האורתודוקסית ממבנה בית ספר פינס,
10 התבררה בדיון כ"לא מדויקת", שכן קהילת יש"י **כן** קיימה את תפילותיה בשבת האחרונה
11 (שלפני הדיון) בבית ספר פינס, בניגוד לטענת המועצה. לענין זה יפים הדברים הבאים,
12 שנאמרו בפס"ד הנ"ל (שם, בעמ' 207):

13 **"לעתים ממשיכה הרשות השלטונית להעניק גם בעתיד טובות הנאה למי שקיבלו**
14 **אותן באופן מפלה בעבר .....**
15 **במצב דברים זה מדיניותה החדשה של הרשות השלטונית אינה כפי שהיא נחזית**
16 **להיות. אם המדיניות החדשה היא כי איש אינו מקבל עוד טובות הנאה, מדוע**
17 **מקבלים אלה שהופלו לטובה בעבר .... טובות הנאה אלה גם בעתיד? יש בכך כדי**
18 **להצביע על כך כי המדיניות של "עד כאן ולא יותר" אינה מדיניותה האמיתית או**
19 **היחידה של הרשות. במצב דברים זה ממשיכה ההפליה להתקיים, אם כי גבולותיה**
20 **אינם מתרחבים לגופים חדשים. שיקוליה של הרשות השלטונית פסולים הם,**
21 **וזכותו של פלוני, השווה לאחרים, לקבל טובת הנאה כמוהם"**.

פגיעה בזכות הטיעון

22
23
24 30. כפי שפורט בחלק העובדתי לעיל, ה"הודעה" לעותרת ניתנה בעל פה, ביום 7.6.15, כאשר
25 מנהלת בית הספר הודיעה לאחת מחברות הקהילה העותרת, כי מזכירתו של המשיב 1 הורתה
26 לה (למנהלת) להפסיק לאפשר לעותרת לעשות שימוש במקום. זאת אחרי שש שנים שהעותרת
27 עושה שימוש במקום, באישורו של המשיב 1, ובתיאום מלא מול הנהלת בית הספר. וזאת ללא
28 כל הידברות או דיון עם העותרת, ומבלי שניתנה לה הזכות להשמיע את דברה טרם קבלת
29 ההחלטה, וללא כל נימוקים. זוהי פגיעה בכללי הצדק הטבעי, פגיעה שתוצאתה עשויה להיות
30 ביטול החלטת הרשות.

בחינת נימוקי ההחלטה

31
32
33 31. הנימוקים להחלטתו הנ"ל של המשיב 1 ניתנו על ידו רק למחרת מתן ההודעה בעל פה על
34 סילוקה של העותרת מהמקום (סעי' 46 לעתירה), והועלו לאחר מכן על הכתב ע"י יועמ"ש
35 המועצה, עו"ד בן דוד (ראה ציטוט מכתבו בפיסקה 9 לעיל).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

- 1 הטענה כי בתי הספר עברו לניהול עצמי
- 2 הנימוק הראשון המופיע במכתבו הנ"ל של יועמ"ש המועצה הוא, שמרבית בתי הספר בגדרה .32
- 3 עברו לניהול עצמי. לענין זה אציין כי בית הספר רימונים כלול בין בתי הספר, שעברו לניהול
- 4 עצמי. המעבר לניהול עצמי משמעותו שהנהלת בית הספר צריכה לנהל את תקציב בית הספר
- 5 כמשק סגור. יודגש, כי אין הכוונה לכך, שהחלטה להוציא את פעילותה של העותרת מחוץ
- 6 לתחומי בית הספר, היא החלטה של בית הספר. ב"כ המשיבים אמר בדיון באופן הברור ביותר
- 7 כי "ההחלטה אם לאפשר לגופים, זה לא ברמת בית הספר, אלא ברמת המועצה" (עמ' 7). וכן:
- 8 "מכיוון שיש מדיניות של המועצה שבבתי ספר לא תתבצע פעילות דתית, זה לא יתבצע מבית
- 9 הספר" (עמ' 3).
- 10
- 11 אשר לעמדת בית הספר עצמו, ב"כ העותרות טענה בדיון, כי יש הסכמה של הנהלת בתי הספר,
- 12 וכי כך זה התנהל במשך שש שנים, ולא הפריע לאיש (עמ' 5, שו' 8, עמ' 6 שו' 1, עמ' 9 שו' 4).
- 13 ואילו ב"כ המשיבים ציין בדיון כי אינו יודע מהי עמדת בית הספר, והאם הוא מתנגד, אם
- 14 לאו (עמ' 3 שו' 29, עמ' 7 שו' 29).
- 15 לאחר הדיון הגישה המועצה הבהרה, שאליה צורפה עמדת מנהלת בית הספר. ממכתב
- 16 המנהלת עולה, כי היא איננה מתנגדת לפעילות של העותרת בתחומי בית הספר **בכפוף**
- 17 להסדרת שני עניינים, **האחד** – תשלום ראוי, לכיסוי הוצאות שונות (חשמל, ניקיון, שימוש
- 18 בשירותים, בלאי ציוד) **והשני** – הסדרת הנושא הביטוחי, כגון ביטוח צד ג' עבור כל המבוגרים
- 19 המשתתפים בפעולות בתוך שטח בית הספר. גם אם נכונה טענת העותרת, כי זו הפעם
- 20 הראשונה שהנהלת בית הספר מעלה דרישות אלה, הרי לדעתי היא רשאית לעשות כן, באשר
- 21 מדובר בדרישות סבירות והגיוניות (בהתחשב בעובדה שכיום בית הספר הוא האחראי על
- 22 ניהולו הכלכלי), ומכל מקום, העותרות, בתגובתן, הודיעו כי הן מסכימות לדרישות הללו של
- 23 בית הספר.
- 24
- 25 לסיכום נקודה זו, האמור ברישא של מכתבו של יועמ"ש המועצה (המעבר של בתי הספר
- 26 לניהול עצמי) אינו מהווה אחד מן הנימוקים להחלטת המועצה להוציא את העותרת
- 27 מהמקום. זו לא היתה החלטה של בית הספר, אלא של המועצה בלבד. בית הספר לא התנגד
- 28 בעבר ואינו מתנגד גם כיום לפעילות זו של העותרת. הוא רק דורש (ודרישה זו הועלתה על ידו
- 29 **לראשונה**, במכתב שהוגש לבית המשפט מספר ימים **אחרי** הדיון) כי יתקיימו שני תנאים
- 30 (כיסוי הוצאות, וביטוח) והעותרות מסכימות לתנאים אלה.
- 31
- 32 הטענה כי העותרת עוסקת בפעילות פוליטית
- 33 הנימוק היחיד למעשה המובא במכתבו של יועמ"ש המועצה הוא שחל איסור מוחלט על קיום .35
- 34 פעילות פוליטית, במסגרת מוסדות ציבור. במסגרת כתב התשובה לעתירה טוענת המועצה כי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

1 מתקיים שיתוף פעולה הדוק ובעל אופי פוליטי מובהק בין העותרת לבין הגרעין הקהילתי של
2 "חברים בטבע", וכי המועצה איננה מוכנה לאפשר פעילות פוליטית מתוך מבנה בית הספר.
3
4 העותרת, לעומת זאת, מציינת כי פעילויותיה הן דתיות, קהילתיות, חברתיות וכי היא אינה
5 עוסקת בכל פעילות פוליטית או מפלגתית. פעילותה של העותרת עם הגרעין הקהילתי של
6 "חברים בטבע" היא פעילות קהילתית-חברתית, והיא כוללת שני אירועים בשנה, האחד חג
7 הסיגד האתיופי, והשני ביום ירושלים. מהפרסומים בנוגע לאירועים אלו, שצורפו כנספח 3
8 לכתב התשובה של המשיבים, עולה כי הפעילות לרגל חג הסיגד תכלול תחנונות יצירה ולימוד,
9 מזון מסורתי, ולסיום הרקדה למוזיקה אתיופית. והפרסום בנוגע לאירוע יום ירושלים מציין
10 כי האירוע יכלול שמיעת סיפורי עליה מרתקים מאתיופיה וממקומות אחרים בעולם, שירה
11 משירי ירושלים, שיחות ולימוד על העיר המיוחדת והאהובה. מדובר, אם כן, בפעילות
12 קהילתית מובהקת, פעילות שמטרתה להנחיל את מורשת יוצאי אתיופיה בקרב תושבי גדרה,
13 תוך יצירת לכידות וסולידריות חברתית, ואין לה כל אופי פוליטי או סממנים פוליטיים.
14 העובדה שחברת הגרעין הקהילתי יובי תשומה היא חברת אופוזיציה במועצה המקומית אינה
15 "צובעת" את הפעילות המשותפת בגוון פוליטי.
16
17 .36 אכן נראה כי אין בידי המשיבים כל תשתית עובדתית לביסוס טענתם כי העותרת עוסקת
18 בפעילות פוליטית או בעלת אופי פוליטי. להוכחת טענתם בדבר פעילות פוליטית, הציגו
19 המשיבים את מכתבו של חבר המועצה שלום אזרד מיום 31.5.15 (ששבוע ימים אחריו הודע
20 לעותרת על סילוקה מבית ספר רימונים). כל שנאמר בחלק העובדתי של מכתב זה הוא
21 ש"בתאריך 13 למאי 2015 פנתה קהילת יובל, הקהילה הרפורמית בגדרה, לתחנת הרדיו של
22 גל"צ בטענה כי המועצה והעומד בראשה ביטלו אירוע של יוצאי אתיופיה, וגרוע מכך,
23 מאשימה את המועצה בכך שלא מסייעת ולא סייעה לעולים מאתיופיה".
24 קשה לראות מה "פוליטי" בהגשת תלונה לגל"צ על ביטול אירוע של יוצאי אתיופיה. המועצה
25 אכן ביטלה אירוע משותף של העותרת ושל הגרעין הקהילתי שהיה אמור להתקיים במתנ"ס
26 שפירא ביום 11.5.15 לרגל יום ירושלים שהוא גם יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם
27 לישראל. אם בעקבות הביטול, פנתה העותרת וסיפרה על כך לגל"צ – האם זוהי פעילות
28 "פוליטית"? קשה גם לראות מה "פוליטי" בהאשמת המועצה בכך, שאינה מסייעת לעולי
29 אתיופיה. האם כל הבעת דעה שאינה מחמיאה למועצה, היא פעילות "פוליטית"? נראה כי
30 מה שבעיקר הפריע למר אזרד הוא, כדבריו שלו, "לא נראה לי שבנוסף לכל ההכפשות אנו
31 אמורים לספק להם מתקן חממה, להמשך ביצוע ההכפשות". למותר לציין כי גם לו נכונה
32 היתה הטענה שהעותרת עוסקת בהכפשתה של המועצה, הדבר אינו הופך את פעילותה
33 לפעילות פוליטית או בעלת אופי פוליטי, ובוודאי שאין שחר לנאמר בסיפא למכתבו "שרוב
34 מטרותיה נועדו לצרכים פוליטיים".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

37. המשיבים מפנים לכך, שהמועצה פרסמה כי בכוונתה לקיים אירוע ממלכתי לרגל חג הסיגד לכבוד הקהילה האתיופית, וכי העותרת ועמותת "חברים בטבע" פעלו במקביל כדי להוציא לפועל אירוע זהה **יום קודם**, ולשם כך שכרו את אותו אולם שבו קבעה המועצה את האירוע. אירוע נוסף היה בחודש מאי 2015 שבו נרתמו העותרת יחד עם הגרעין הקהילתי של "חברים בטבע" לפעילות **מקבילה וזהה**, המשבשת את האירוע הממלכתי שתכננה המועצה. אני דוחה את טענת המשיבים, שנטענה ללא כל תשתית עובדתית, כי שיתוף הפעולה שבין העותרת לבין הגרעין הקהילתי הוא בעל אופי פוליטי, וכן את הטענה "שפעילות זו מהווה כלי לשיבוש פעילותה הציבורית של המועצה" (סע' 9 לתשובה לעתירה), או הטענה "כי הפעילות החברתית המשותפת הזו נועדה בעיקר כדי לסכל בציניות ובאמתלות של "פעילות חברתית" את פעילות המועצה". העובדה שהעותרת עוסקת בפעילות מקבילה וזהה לפעילותה של המועצה, אין פירושה בשום פנים ואופן שמטרתה לשבש את פעילותה של המועצה. גם העובדה שהעותרת קבעה את האירוע שלה **יום קודם** לאירוע של המועצה, אין פירושה בשום פנים ואופן שמטרתה היתה לסכל את פעילות המועצה או לנגח את המועצה. סביר יותר להניח שבחירת התאריך נעשתה מהטעם הפשוט, שחג הסיגד חל בתאריך מוגדר וקבוע (כ"ט בחשוון).
38. ב"כ המשיבים מפנה לפרסומים המכפישים את המשיב 1 שצורפו כנספח 3 לכתב התשובה, אולם הפרסום המכפיש שצורף (זה הפותח במילים "למישהו מאוד קטן, וכנראה גם קצת גזען...") נעשה ע"י חברת המועצה יובי תשומה ולא ע"י העותרת או מי מנציגיה או חבריה.
39. גם בהנחה שחלק מפעילותה הקהילתית של העותרת אינה נושאת חן מלפני המשיב 1, מחמת שיתוף הפעולה שבינה לבין הגרעין הקהילתי של "חברים בטבע", הרי דעותיו האישיות של המשיב 1 אינן יכולות להכתיב את פעילות המועצה, בחלקה משאבי ציבור, ושקילת דעה אישית זו היא בבחינת שיקול זר, שאסור היה על המשיב 1 לשקול.
- בנוסף, יש לציין כי הפעילות המשותפת של העותרת עם הגרעין הקהילתי אינה מתקיימת בבית ספר רימונים, אלא במקומות אחרים, ואין כל קשר בינה לבין הפעילות, היינו התפילות, שהעותרת מבקשת לקיים בבית ספר רימונים. איש אינו טוען ואינו יכול לטעון כי תפילה היא פעילות בעלת אופי פוליטי.
- גם אם **אניח** (ואין להנחה זו בסיס), כי פעילותה המשותפת של העותרת עם הגרעין הקהילתי נעשתה במכוון במטרה לסכל את פעילותה של המועצה ולנגח ולהכפיש את המועצה, האם רשאית המועצה, בשל כך, "להעניש" את העותרת, בשלילת זכותה לקיים תפילות בבית הספר? נדמה כי התשובה לכך ברורה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

- 1 בכתב התשובה טוענים המשיבים (בעמוד 9) כי אף אם העותרת אינה עוסקת בפעילות
2 פוליטית, כטענתה, הרי העובדה שחברו אליה גופים פוליטיים והם עושים בעותרת או בשמה
3 של העותרת שימוש פוליטי לצורך ניגוח המועצה – בעייתי באותה מידה. גם טענה זו אינה
4 נראית לי. ראשית, לא ראיתי כי הגרעין הקהילתי ועמותת "חברים בטבע" הם "גוף פוליטי".
5 שנית, לא ראיתי כי הם עושים בעותרת או בשמה של העותרת שימוש פוליטי. ושלישית, אם
6 גוף אחר, פוליטי, פועל לצורך ניגוח המועצה, תתמקד ותפעל המועצה כלפי אותו גוף. מדוע
7 פעילותו של גוף אחר מצדיקה "הענשתה" של העותרת?
8
- 9 סיכומו של דבר, דעתי היא כי אין כל בסיס עובדתי לטענה כי העותרת עוסקת בפעילות
10 פוליטית, או בפעילות בעלת אופי פוליטי, או פעילות המזוהה עם גורמים פוליטיים. לעניין זה
11 ראוי לצטט מספרו של פרופ' י' זמיר "הסמכות המינהלית" מהד' 2, התשע"א – 2011, הוצאת
12 נבו, כרך ב', עמ' 1119:
- 13 "רשות מינהלית שמפעילה את שיקול דעתה ללא בירור העובדות הנוגעות לעניין,
14 ומחליטה על יסוד תחושה בעלמא, או שדעתה נחושה להגיע לתוצאה מסויימת ללא
15 תלות בעובדות המקרה, אינה מפעילה שיקול דעת כנדרש בחוק. במקרה כזה ניתן
16 לומר על הרשות כי היא פועלת בשרירות".
17
- 18 **הטענה כי היה על העותרת לפעול לפי נוהל הקצאות**
- 19 במכתבו של יועמ"ש המועצה מיום 22.7.15 הוזמנה העותרת "לפנות ולפעול על פי חוק,
20 להקצאת שימוש במוסדות המועצה, זאת על פי נוהל הקצאות", אולם בכתב התשובה
21 לעתירה הפך עניין זה לנימוק לדחיית העתירה. טענת המשיבים היא, כי הסעד המבוקש ע"י
22 העותרת חותר תחת הנחיות משרד הפנים בכל הנוגע להקצאת קרקעות והקצאת שימוש
23 ברשויות המקומיות, וכי העותרת לא הגישה מעולם בקשה להקצאה, וממילא לא ניתנה כל
24 החלטה אשר דוחה בקשה כאמור (שלא הוגשה), כך שאין כל החלטה מינהלית שאותה ניתן
25 לתקוף בשל כך.
26
- 27 בעניין "נוהל הקצאת קרקעות ומבנים ללא תמורה או בתמורה סימלית" (נוהל של משרד
28 הפנים, צורף כנספח 1 לכתב התשובה לעתירה), טענה ב"כ העותרת בדיון, שנוהל זה עוסק
29 בהקצאת קרקע או מבנה לשימוש קבע, בעוד שבקשת העותרת היא אך לקבלת זכות שימוש,
30 לא בלעדית, לשעתיים, פעם בשבועיים, ובקשה זו אינה כפופה לנוהל ההקצאות.
31 מבלי לקבוע מסמרות, אפשר שצודקת ב"כ העותרת בטענתה זו, שכן, מעיון בנוהל ההקצאות
32 (ר' למשל סעי' 5(ה) וסעי' 5(ו) לנוהל) עולה לכאורה כי תקופת ההקצאה עשויה להגיע לעשרות
33 שנים, וכן כי הגוף המקבל את הקרקע יחויב בפיתוח הקרקע, שאם לא כן, חוזרת הקרקע אל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

- 1 הרשות המקומית. מכל מקום, אין בדעתי להכריע בטענה זו, ואני יוצא מנקודת הנחה, שנוהל
2 ההקצאות חל על בקשת העותרת לזכות שימוש.
3
- 4 גם בהנחה זו, לא ניתן להעלות כלפי העותרת את הטענה, שהיא נמנעה מהגשת בקשה לפי 44.
5 נוהל הקצאות, שכן, כפי שבואר לעיל, בקשתה של העותרת נסמכת (בין היתר) על הבטחתו
6 של המשיב 1 כי זכות השימוש תישאר בידי העותרת, הבטחה שלא הותנתה בהגשת בקשה
7 פורמלית לפי נוהל ההקצאות.
8 אזכיר גם, שהמשיב 1 הבהיר לעותרת במפורש, כי אין בכוונתו להקצות לה קרקע להקמת
9 בית כנסת, לא בעתיד הקרוב, ולא בעתיד הרחוק (סעי' 32 לעתירה).
10 ותוזכר גם העובדה, שהעותרת ביררה ומצאה, שאין מבני ציבור פנויים בשטח המועצה
11 (נספחים י"א, י"ג לעתירה).
12
- 13 נקודה נוספת, וחשובה, שיש לעמוד עליה היא, שהמועצה נתנה רשות שימוש לעמותות 45.
14 המנהלות בתי כנסת אורתודוקסיים ("אהבת ישראל" ו"בן איש חי") בשנים 2009-2014 (נספח
15 י"א לעתירה), מבלי שעמותות אלה הגישו בקשה לפי נוהל הקצאות (כך עולה מסעיף 2 של
16 נספח י"ג לעתירה), ונראה אפוא כי מדובר בהפליית של העותרת, הקהילה הרפורמית,
17 בהשוואה לבתי הכנסת האורתודוקסיים.
18
- 19 העולה מהאמור לעיל הוא, שאינני מקבל את עמדת המשיבים, ככל שהיא נסמכת על אי הגשת 46.
20 בקשה פורמלית ע"י העותרת לפי נוהל הקצאות קרקעות.
21
- 22 **הטענה בדבר מדיניות המועצה שלא לאפשר שימוש פרטי קבוע במבני ציבור**
- 23 טוענת המועצה כי מדיניותה היא לא לאפשר שימוש פרטי קבוע במבני ציבור, והוא הדין ביחס 47.
24 למבני בתי ספר ביישוב, שהמדיניות היא, שלא לתבצע בהם פעילות דתית, אלא רק פעילות
25 חינוכית הקשורה באופן כזה או אחר בבית הספר או בתלמידיו (סעי' 7 לכתב התשובה
26 לעתירה).
27
- 28 יש לציין כי נימוק זה אין לו זכר במכתבו של יועמ"ש המועצה מיום 22/7/15 (שצוטט בפסקה 48.
29 9 לעיל), הוא המכתב אשר כלל את הנימוקים – את כל הנימוקים – להחלטה נושא דיונו.
30 בענין זה נאמר בפסקה, כי "בהליכי המינהל הציבורי נתקלים אנו, לעיתים, בתופעה שאינה
31 משובבת נפש... שבסרבה לאזרח את מבוקשו, מעלה הרשות טעם פלוני להחלטתה (והוא טעם
32 סר טעם)⁵, ואילו בבית המשפט נמצא לה במפתיע טעם אחר להחלטה, זו הפעם טעם יפה

⁵ במקרה דגן – הפעילות "הפוליטית" כביכול, של העותרת.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

1 וראוי. וכבר נפסק, ולא אחת, כי בית המשפט יבחן בחשדנות יתירה טעם שנולד לראשונה
2 בהליכים לפניו, ואין זה אלא לשון המעטה וכל מתחיל יבין" (ע"א 700/89 חב' החשמל נ'
3 מליבו ישראל פ"ד מז(1)667 בעמ' 678). וכן ראה בנקודה זו י' זמיר, "הסמכות המינהלית",
4 מהד' 2, התשע"א-2011, הוצאת נבו, כרך ב', בעמ' 1295, שם מציין המחבר כי מצב זה "דורש
5 מבית המשפט יתר זהירות ויתר קפדנות בחזקת כבדהו וחשדהו. ראשית, בית המשפט
6 יבקש לשמוע מן הרשות המינהלית הסבר לקונברסיה של הנימוקים: מדוע שינתה הרשות
7 את קו החזית, זנחה את הנימוקים הישנים והיא מסתמכת עכשיו על נימוקים חדשים?
8 החשש הוא שהנימוקים החדשים נועדו להסוות פגם בהליך או בהחלטה. שנית, כיוון
9 שהחלטה המינהלית איבדה את ההגנה של חזקת החוקיות, בית המשפט עשוי לדקדק
10 בבדיקת השאלה אם הנימוקים החדשים מבססים כנדרש את ההחלטה המינהלית. כלומר
11 הבדיקה תיערך אמנם על פי העילות המקובלות, כגון סבירות ומידתיות, אך היא עשויה
12 להיות יסודית וקפדנית יותר מן הרגיל. שלישית, אם הנימוקים החדשים מתבססים על
13 שיקולים מסוימים, בית המשפט עשוי לברר אם שיקולים אלה אמנם נשקלו על ידי הרשות
14 עובר לקבלת ההחלטה".

15
16 במסגרת בדיקת הנימוק החדש "בחשדנות יתירה", כאמור, ניתן במקרה דנן לשאול מספר .49
17 שאלות, המעמידות בספק את עצם הטענה העובדתית כי מדיניות נקוטה היא בידי המועצה,
18 שלא לאפשר פעילות דתית בבתי ספר:

19
20 (א) אם אכן זוהי מדיניות המועצה, כיצד ייתכן שיועמ"ש המועצה "שכח" עובדה כה
21 חשובה, ולא הזכיר אותה במכתבו מיום 22/7/15?

22
23 (ב) אם אכן זוהי מדיניות המועצה, כיצד ייתכן שעד היום, ובמשך שש שנים, כן איפשרה
24 המועצה לעותרת לקיים תפילות במבנה בית הספר רימונים?

25
26 (ג) אם חל שינוי במדיניות, מתי חל השינוי, והיכן החלטת מועצת העיר, הקובעת את
27 השינוי במדיניות?

28
29 (ד) המדיניות הנטענת אינה נאכפת בפועל. המועצה בתשובתה לעתירה נתנה דוגמה
30 ליישום המדיניות הזאת בכך שקהילת יש"י האורתודוקסית הוצאה ממבנה בית
31 הספר פינס, שממנו פעלה מספר שנים. אולם כבר עמדתי על כך, שבניגוד לטענת
32 המועצה, קהילה זו כן התפללה בבית הספר פינס, בשבת שקדמה לדיון בתיק זה
33 (משמע – אחרי המועד שבו, לטענת המועצה, היא הוצאה משם).

34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

1 שאלות אלה – שאלות ללא מענה – מעלות ספק לא מבוטל בשאלה אם אמנם ניתן לקבל,
2 עובדתית, את טענת המועצה בדבר המדיניות הנקוטה בידיה בכגון דא. כפי שנאמר בבג"ץ
3 678/88 **כפר ורדים נ' שר האוצר** פ"ד מג (2) 501, בעמ' 506:
4 "עובדה זו יכולה גם להביא לעתים לכך, **שבית המשפט יהסס לקבל את דברי התשובה של**
5 **הרשות כלשונם**. יש לזכור, שהאזרח הפונה לרשות אינו יודע על עמדת הרשות אלא מתוך מה
6 שזו מביאה לידיעתו. שיקולי הרשות נסתרים מפניו, ואין לו אלא את מה שעיניו רואות
7 בתשובה בכתב של הרשות על פנייתו אליה. מטבע הדברים, כשהתשובות אינן מעור אחד, יכול
8 להתעורר הספק לגבי עמדת הרשות לאמיתה, ומתגנב ללבו של האזרח החשד, **שאינ האמור**
9 **בתשובה משקף את מצב הדברים לאשורו**".

10
11 לסיכום נקודה זו, **לא הוכחה** טענת המועצה כי מדיניותה היא לא לאפשר פעילות דתית בבתי
12 ספר, אלא רק פעילות חינוכית הקשורה בדרך זו או אחרת עם בית הספר. ויוער כי ניתן היה
13 להוכיח ענין זה על נקלה, בהצגת החלטה של מועצת העיר, אולם הדבר לא נעשה (גם לא אחרי
14 הדיון).

15
16 50. אינני נזקק לטענת השיהוי שהועלתה בכתב התשובה לעתירה, הואיל ובמהלך הדיון אמר ב"כ
17 המשיבים (הגם שהדבר לא נרשם) כי הוא **אינו** מעלה טענת שיהוי.

18
19 51. בהודעה שהגישה המועצה לאחר הדיון, טענה כי יש לדחות את העתירה גם מטעם נוסף, והוא
20 שבית ספר רימונים לא צורף כצד, בתור מי שעשוי להיפגע, אם העתירה תתקבל. אינני מקבל
21 טענה זו, הן בשל כך שהטענה הועלתה לראשונה רק לאחר הדיון, ובעיקר בשל כך שאין כל
22 צורך בצירופו של בית הספר. בית הספר הבהיר הבהר היטב את עמדתו, במכתב שצורף מאת
23 מנהלת בית הספר. בית הספר, לפי המכתב הנ"ל, איננו מתנגד לשימוש המבוקש ע"י העותרת,
24 וכל דרישתו היא, כי העותרת תכסה את ההוצאות, ותסדיר את נושא הביטוח.

סיכום

25
26
27 52. לאור כל האמור לעיל אני מקבל את העתירה, חלקית, וקובע כלהלן:

28
29 (א) העותרת תהיה רשאית לקיים את תפילות יום הכיפורים תשע"ו בתיכון "רמון".

30
31 (ב) העותרת תהיה רשאית לקיים תפילות ליל שבת, פעם בשבועיים, במבואת בית הספר
32 "רימונים", **וזאת בכפוף** להסדרת התשלום עבור כיסוי ההוצאות, והסדרת הנושא
33 הביטוחי, מול הנהלת בית הספר רימונים. כל עוד לא תושג **הסכמה** בין העותרת לבין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 15-08-20377 קהילת יוב"ל - יהדות ומסורת ואח' נ' גמליאל 16.9.15

תיק חיצוני:

1 הנהלת בית הספר בעניינים אלה – לא תהיה העותרת רשאית לעשות שימוש, כאמור
2 בפיסקה זו, במבנה בית הספר.

3

4 (ג) זכות השימוש כאמור בפיסקה (ב) לעיל ניתנת לעותרת עד יום 31/12/15.

5

6 (ד) המשיבים יישאו בהוצאות העותרת (האגרה), ובנוסף, בתשלום שכ"ט עו"ד בסך

7 25,000 ש"ח בתוספת מע"מ, ובתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד

8

התשלום בפועל.

9

10 ניתן היום, ג' תשרי תשע"ו, 16 ספטמבר 2015, בהעדר הצדדים.

11

המוכירות תשלח פסק דין זה לצדדים בדואר ובפקס.

12

13

14

15

16

17